

Vastuullisen laatijan periaatteet

Mietin joskus, kuinka moni laatija laatimisen aloittaessaan pohtii omalle laatijantyölleen sellaisia periaatteita, joiden mukaan hän laatimistaan toteuttaa. Uskon, että jotkut ovat tehneet tarkkaa pohdintaa, joillekin riittää, kunhan löytää jostakin tekeleilleen julkaisijan. Seuraavassa on käsityksiäni vastuullisen laatijan keskeisistä periaatteista.

Perustana on minusta se, että tunnistaa ristikkosäännöt ja toimii niiden mukaan. Varsinkin tarkkoja ja ns. ehdottomia sääntöjä tulee noudattaa eksaktisti.

Vastuullinen laatija pyrkii hyvään sanastoon. Hänellä on laaja sanavarasto, jota hän tietoisesti kartuttaa lisää. Hän tuntee suomen kielen kielipin perusteet sekä sanojen taivutusmuodot. Hän käyttää sanastoa laajasti, myös harvemmin ristikoissa esiintyviä sanoja ja kirjaimia. Hänellä on kriittinen suhtautuminen fakkisanojen käyttöön ja hän pyrkii pitämään niiden määrän vähäisenä.

Vastuullinen laatija tuntee vihjeitystavat ja -tyypit. Hänellä on osaamista niin suoriin vihjeisiin kuin rakennevihjeisiin, hän käyttää eri vihjetyyppäjä laajasti ja huolella. Hän ei uraudu samoihin vihjeisiin, vaan

hänen vihjeensä elävät ja uudistuvat. Hän pyrkii myös kehittämään kokonaan uusia vihjeitystapoja.

Vastuullinen laatija tavoittelee ristikoidensa toteutuksessa selkeyttä, omaleimaisuutta, näyttävyyttä ja silmää miellyttävää visuaalisuutta. Piirrosvihjeitä on syytä hioa jatkuvasti, piirrosvihjeiden ja sanallisten vihjeiden tasapainoa pitää sopivana. Jos laatija ei itse toteuta ristikoidensa ulkoasua, hän valitsee toteuttajakumpanikseen sellaisen henkilön, joka pystyy edellä mainitut kriteerit täyttämään.

Vastuullinen laatija osaa hyvin herkillä korvalla kuunnella ratkojen arvioita ja palautteita ristikoistaan. Hän myös paneutuu kuulemaansa ja reagoi jatkossa vinkkeihin. Ratkoja (asiakas) on aina oikeassa kertoessaan omia mieltymyksiään ja harmituksen aiheitaan. Vastuullinen laatija ottaa ne huomioon, koska niistä riippuvat hänen tulevat ristikoiden julkaisemismahdollisuutensa.

Ristikon laatija on sanallisen kulttuurin yhden tärkeän osan, ristikkäin menevien sanojen, keskeisimpiä lipunkantajia. Tuon kulttuurin osan tuleva menestys ja harastaminen on kiinni hänen aikaansaannoksistaan. Ei mikään vähäinen vastuu. Toivon, että laatijat pitävät tätä sydämen asianaan.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoihiseisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/